

PM 2008 RIII (Dnr 303-305/2008)

Handlingsplan badvatten

Handlingsplan för fler badplatser med bra badvattenkvalitet i Stockholms stad

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Redovisad handlingsplan för fler badplatser med bra badvattenkvalitet i Stockholms stad godkänns, *bilaga 2*.
2. Åtgärder för att få bra vattenkvalitet på stadens befintliga strandbad genomförs av respektive verksamhetsutövare.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

I budget för 2007 gavs miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att arbeta fram en handlingsplan för hur Stockholm ska få fler badplatser med rent badvatten. Denna arbetades fram av miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2007 i samarbete med stadsdelsnämnderna. Alla stadens strandbad inventerades och åtta platser med möjlighet till nya strandbad valdes ut. I handlingsplanen har också förutsättningarna för det nya badvattendirektivet 2006/7/EG arbetats in. Den nya lagstiftningen innebär att miljö kvalitetsnormer kommer att införas för badvatten och kommunerna ska upprätta så kallade badvattenprofiler. Badvattenprofilerna ska bland annat ge en beskrivning av badvattnets fysikaliska, geografiska och hydrologiska egenskaper samt ge en bedömning av föroreningskällor.

Provtagningen på de nya platserna har hittills visat på god vattenkvalitet förutom i Rålambshov och Tanto. Vattenkvaliteten bör undersökas under minst två år innan slutgiltig utvärdering görs.

Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för strandbaden och är verksamhetsutövare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden utför den löpande badvattenprovtagningen på uppdrag av verksamhetsutövarna. Stadsdelsnämndernas årliga driftskostnad för ett strandbad ligger mellan 150 tkr och 500 tkr, beroende på storlek, antal badande och nivån på service. Den nya lagstiftningen kommer att innebära en kostnad på ytterligare 115 tkr och 160 tkr, varav cirka 30 tkr är löpande driftskostnad.

Kostnaden för att anlägga åtta nya strandbad bedöms till mellan 100 tkr och 1,5 mnkr per bad. Totalt för de åtta strandbaden är kostnaden mellan 4,0 och 6,1 mnkr. I beloppet ingår kostnad för till exempel toaletter, bryggor och vid behov ombyggnation av ledningsnät för att säkra vattenkvaliteten. Därtill kommer den löpande driftskostnaden som bedöms vara lika stor som för övriga strandbad.

I handlingsplanen redovisas vilka ansvarsförhållanden som gäller för strandbad. Rollerna är ofta otydliga och aktörerna är många. Stadsdelsnämnderna är i de flesta fall verksamhetsutövare, förutom i två fall där Kungliga Djurgårdens förvaltning respektive Stiftelsen Stora Sköndal är verksamhetsutövare. Verksamhetsutövaren ansvarar för driften och skötseln av baden samt för att anlägga nya strandbad. Övriga aktörer är miljö- och hälsoskyddsnämnden, fastighetsnämnden och Stockholm Vatten AB.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bedömer att de bad som har problem med badvattenkvaliteten först ska undersökas ytterligare och de problem som identifieras ska åtgärdas innan nya anläggs. Stadsledningskontoret anser att frågan om att anlägga de åtta nya strandbaden får behandlas i budget för 2009.

Mina synpunkter

Stockholm är en stad på och vid vatten. Det är unikt med en vattenkvalitet som tillåter bad i stort sett mitt i storstaden och detta är en resurs att ta om hand och en tillgång som borde komma så många stockholmare som möjligt till del. Därför är fler badplatser runt om i staden en prioriterad fråga för majoriteten i Stadshuset.

Handlingsplanen som miljö- och hälsoskyddsnämnden tagit fram i enlighet med budgetuppdraget från 2007 är väl genomarbetad. Den visar på ett mycket tydligt sätt de befintliga och potentiella nya badplatserna runt Stockholm. Den redogör också för ansvarsfördelningen på ett område där många aktörer är inblandade.

Arbetet så här långt har tagit oss ett gott steg på vägen till fler badplatser i Stockholm, men för att kunna inrätta nya badplatser krävs det att mätningar görs kontinuerligt i två år innan för säkerställande av badvattenkvaliteten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har därför gett miljöförvaltningen i uppdrag att fortsatt mäta kvaliteten på de åtta nya möjliga badplatserna under resterande delen av 2008. När mätserierna finns på plats kommer beslut om inrättande av fler badplatser i staden att kunna fattas.

Det är i sammanhanget viktigt att ta hand om våra befintliga badplatser. Rapporten vittnar om att ett par av dessa i dag är drabbade av skiftande badvattenkvalitet. Här ligger ansvaret på verksamhetsutövarna att arbeta för att få till stånd en god badvattenkvalitet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Redovisad handlingsplan för fler badplatser med bra badvattenkvalitet i Stockholms stad godkänns, *bilaga 2*.
2. Åtgärder för att få bra vattenkvalitet på stadens befintliga strandbad genomförs av respektive verksamhetsutövare.

Stockholm den 7 maj 2008

ULLA HAMILTON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Handlingsplan Badvatten

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Redovisad handlingsplan för fler badplatser med bra badvattenkvalitet i Stockholms stad godkänns.
2. Överlämna och återropa följande som svar på remissen "Dricksvattenförekomst i Stockholms län - prioriteringar för långsiktigt skydd
3. Att därefter anförda följande

Stockholm är en stad som präglas av närheten till vatten. Att kunna bada på centrala platser i en miljonstad är verkligen något som måste tas tillvara. Vi vill anser att staden ska satsa på att restaurera alla befintliga bad samt även se över möjligheter till restaurering av sjöar där bad i dagsläget inte är möjligt.

Stadsdelsnämnderna är verksamhetsutövare och ansvarar för strandbaden. Det är dock inte rimligt att kostnaderna för att åtgärda och underhålla de befintliga och blivande baden som har sämre badvatten helt ska ligga på respektive stadsdelsnämnd. De befintliga och blivande badplatserna finns på olika platser i staden och har därför olika geografiska förutsättningar för att upprätthålla en god badvattenkvalitet.

Om ambitionen är att samtliga bad i Stockholm ska hålla god kvalitet måste respektive stadsdelsnämnd ha möjlighet till att äska eller få tilldelat tillräckliga medel för att få tillstånd och upprätthålla en god badvattenkvalitet. Problematiska platser såsom Rålambshov och Tanto behöver troligtvis mer många fler åtgärder än andra badplatser, då behöver medel skjutas till från centralt håll för detta så att det inte drabbar en viss stadsdelsnämnd. Därutöver behöver Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten AB tillräckliga anslag för övervakning av föroreningskällorna till vatten, provtagning av vattenkvaliteten, förebyggande underhåll för minskade förorenade utsläpp till vatten för att bevara en god vattenkvalitet.

ÄRENDET

I budget för 2007 gavs miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att arbeta fram en handlingsplan för hur Stockholm ska få fler badplatser med rent badvatten. Handlingsplanen är framarbetad av miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2007 i samarbete med stadsdelsnämnderna. Alla stadens strandbad är inventerade och åtta platser med möjlighet till nya strandbad har valts ut. I handlingsplanen har också förutsättningarna för den nya lagstiftningen arbetats in.

Under 2008 träder en ny lag i kraft. Enligt EG-direktiv 2006/7/EG ska miljö kvalitetsnormer införas för badvatten och kommunerna ska upprätta så kallade badvattenprofiler. Badvattenprofilerna ska bland annat ge en beskrivning av badvattnets fysikaliska, geografiska och hydrologiska egenskaper samt ge en bedömning av föroreningskällor.

Vid nyetablering av ett strandbad ska en anmälan göras till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Om platsen anses lämplig utför miljö- och hälsoskyddsnämnden, på uppdrag av verksamhetsutövaren, mätning av den bakteriologiska samt kemiska badvattenkvaliteten under två års tid.

Badvattenkvaliteten har undersökts både på befintliga strandbad och på de åtta nya platserna. Kvaliteten på badvattnet på de befintliga baden är överlag god. Strandbad som under den senaste treårsperioden har haft relativt dålig badvattenkvalitet är Hökarängsbadet, Sättrabadet, Långsjöbadet och Smedsuddsbadet. Den sämre vattenkvaliteten utreds på Hökarängsbadet, Sättrabadet och Smedsuddsbadet.

Provtagningen på de nya platserna har hittills visat på god vattenkvalitet förutom i Rålambshov och Tanto. Vattenkvaliteten bör undersökas under minst två år innan slutgiltig utvärdering görs.

Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för strandbaden och är verksamhetsutövare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden utför den löpande badvattenprovtagningen på uppdrag av verksamhetsutövarna.

Stadsdelsnämndernas årliga driftskostnad för ett strandbad ligger mellan 150 tkr och 500 tkr, beroende på storlek, antal badande och nivån på service. I det beloppet ingår inte investeringar som bryggor, större restaureringar med mera. I handlingsplanen redovisas alla strandbad med en uppskattad kostnad, en siffra för idag och en för ytterligare behov inklusive ytterligare kostnader för den nya lagstiftningen. Den nya lagstiftningen kommer att innebära en kostnad på ytterligare 115 tkr och 160 tkr, varav cirka 30 tkr är löpande driftskostnad. I handlingsplanen redovisas ytterligare kostnader för åtgärder som är kopplade specifikt till respektive strandbad, som till exempel kostnad för algbloomning och slitage.

Kostnaden för att anlägga åtta nya strandbad bedöms till mellan 100 tkr och 1,5 mnkr per bad. Totalt för de åtta strandbaden är kostnaden mellan 4,0 och 6,1 mnkr. I beloppet ingår kostnad för till exempel toaletter, bryggor och vid behov ombyggnation av ledningsnät för att säkra vattenkvaliteten. Därtill kommer den löpande driftskostnaden som bedöms vara lika stor som för övriga strandbad.

I handlingsplanen redovisas vilka ansvarsförhållanden som gäller för strandbad. Rollerna är ofta otydliga och aktörerna är många. Stadsdelsnämnderna är i de flesta fall verksamhetsutövare, förutom i två fall där Kungliga Djurgårdens förvaltning respektive Stiftelsen Stora Sköndal är verksamhetsutövare. Verksamhetsutövarna ansvarar för driften och skötseln av baden samt för att anlägga nya strandbad. Övriga aktörer är miljö- och hälsoskyddsnämnden, fastighetsnämnden och Stockholm Vatten AB.

Miljö - och hälsoskyddsnämnden

Miljö - och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 december 2007.

1. Godkänna Handlingsplan för fler badplatser med bra badvattenkvalitet i Stockholms Stad.
2. Överlämna Handlingsplanen med åtgärdsförslag samt förslag till fördelning av ansvar och resurser till kommunstyrelsen.
3. Föreslå Kommunstyrelsen att besluta att stadsdirektören utser en operativ styrgrupp för genomförandet av handlingsplanen.
4. Ge Miljöförvaltningen i uppdrag att fullfölja provtagningen av de åtta nya platserna under 2008.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ulla Hamilton (m), ledamöterna Lennart Jansson (m), Torbjörn Erbe (m), Daniel Valiollahi (m), Per Ola Bosson (m), Karin Karlsbro (fp) och tjänstgörande ersättaren Ulf Linder (m), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s) och Godfrey Etyang (s), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Stellan Hamrin (v), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 november 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Den som driver eller har för avsikt att driva ett strandbad, anses enligt miljöbalken som verksamhetsutövare. Verksamhetsutövaren är bland annat ansvarig för att verksamheten inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I Stockholm är verksamhetsutövarna av strandbad stadsförvaltningarna, Kungliga Djurgårdens Förvaltning och Stiftelsen Stora Sköndal.

Utifrån intervjuer med stadsdelsförvaltningar samt Miljöförvaltningens egna erfarenheter kan konstateras att det är många aktörer inblandade i strandbaden och ansvarsfördelningen dem emellan är oklar. Stadsdelsförvaltningarna sköter driften, Fastighetskontoret underhåller byggnaderna, Stockholm Vatten ansvarar generellt för vattenkvaliteten i de sjöar där strandbaden är belägna och Miljöförvaltningen har hitintills tagit hand om bland annat algprovtagningen.

Ökade lagkrav samt stramare budget hos samtliga inblandade innebär att ansvarsfördelningen bör ses över och renodlas. Genom miljöbalkens definition av verksamhetsutövare faller driften av strandbaden under stadsdelsförvaltningarna i Bromma, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby, Norrmalm, Östermalm, Kungsholmen, Skarpnäck, Skärholmen, Älvsjö samt Kungliga Djurgårdens Förvaltning och Stiftelsen Stora Sköndal.

För de aktiviteter som helt eller delvis är nytt ansvar har verksamhetsutövaren i dagsläget ingen budget. För att dessa aktiviteter ska genomföras behöver befintliga resurser omprioriteras eller ytterligare medel avsättas.

Flera av aktiviteterna, t.ex. badvattenprovtagning, algprovtagning, upprättande samt löpande uppdatering av badvattenprofiler, utredning av tidvis dålig badvattenkvalitet, rapportering samt mediakontakter ställer stora krav på samordning inom staden. För att effektivisera nyttjandet av tillgängliga resurser i staden kan därför aktiviteter som denna, på uppdrag av respektive verksamhetsutövare, hanteras av central funktion.

Miljöförvaltningen har redan idag en sådan roll vad gäller badvattenprovtagningen. Förvaltningen har dessutom en bred kompetens vad gäller kartläggning och sammanställning av orsakssamband och kan på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna, Kungliga Djurgårdens Förvaltning samt Stiftelsen Stora Sköndal även utföra ovan nämnda aktiviteter.

Miljöförvaltningen föreslår därför att Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar handlingsplanen med åtgärdsförslag samt förslag till fördelning av ansvar och resurser till kommunstyrelsen.

Åtgärdsförslag

Ansvariga för de åtgärder som presenteras i handlingsplanen samt de åtgärder som förväntas presenteras i konsultutredningens slutrapport, som behandlar de strandbad som tidvis har haft försämrad badvattenkvalitet, är flera. Många åtgärder ligger under verksamhetsutövarns ansvar men också under Fastighetskontorets samt Stockholm Vattens ansvar. Miljöförvaltningen anser att det finns ett stort behov av samordning kring åtgärdsförslagen.

För att genomföra handlingsplanens åtgärdsförslag för bättre badvattenkvalitet vid de befintliga strandbaden samt anläggande av nya strandbad behövs en operativ styrgrupp. Miljöförvaltningen föreslår att stadsdirektören utser representanter från bland annat berörda stadsdelsförvaltningar till en sådan. Resurserna för inrättandet av nya badplatser behöver sedan tas in i kommunfullmäktiges budgeten för 2009.

I och med uppdraget i stadens budget till Miljö- och hälsoskyddsnämnden att ta fram en handlingsplan för hur Stockholm ska få fler badplatser med rent badvatten påbörjade Miljöförvaltningen en provtagning av åtta nya platser under 2007. Vid två av platserna, Tanto och Rålambshov, har badvattenkvaliteten under 2007 varit så bristfällig att Miljöförvaltningen föreslår att respektive stadsdelsförvaltning tillfälligt avråder från bad under badsäsongen 2008, genom bland annat skyltning. För att utvärdera om en plats är lämplig som officiell badplats bör badvattenkvaliteten undersökas under minst två år.

Miljöförvaltningen föreslår därför att Miljö- och hälsoskyddsnämnden ger Miljöförvaltningen i uppdrag att fullfölja provtagningen av de nya platserna under 2008.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Handlingsplanen är väl genomarbetad och tydlig. Ansvarsfördelningen och kostnaden för stadens strandbad är tydligt redovisat. Kostnader för stadsdelsnämnderna gällande den nya lagstiftningen likväl som för nyetableringen av strandbad redovisas i handlingsplanen. Stadsledningskontoret föreslår att den redovisade "Handlingsplan badvatten – Handlingsplan för fler badplatser med bra badvattenkvalitet i Stockholms stad" godkänns.

Stadsledningskontoret bedömer att de bad som har problem med badvattenkvaliteten först ska undersökas ytterligare och de problem som identifieras ska åtgärdas innan nya anläggs. Kostnaden för att åtgärda den sämre vattenkvaliteten för ett av de strandbad med sämre vattenkvalitet, Hökarängsbadet, bedöms i handlingsplanen till mer än 1 mnkr. Konsultrapporterna som nu ska genomföras för de övriga tre strandbaden med sämre vattenkvalitet bör inväntas för att ge en helhetsbild av kostnaden för åtgärderna. Kostnaden för att åtgärda de befintliga bad som har sämre badvattenkvalitet ansvarar respektive verksamhetsutövare för. Stadsledningskontoret föreslår att frågan om att anlägga åtta nya strandbad får behandlas i budget för 2009.

Stadsledningskontoret konstaterar också att den nya lagstiftningen för strandbad kommer att innebära kostnadsökningar för verksamhetsutövarna, vilket bör beaktas i stadsdelsnämndernas verksamhetsplanering.

RESERVATIONER M.M.

Miljö - och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ulla Hamilton (m), ledamöterna Lennart Jansson (m), Torbjörn Erbe (m), Daniel Valiollahi (m), Per Ola Bosson (m), Karin Karlsbro (fp) och tjänstgörande ersättaren Ulf Linder (m) enligt följande.

Rapporten visar på ett mycket tydligt sätt de befintliga och potentiella nya badplatserna runt Stockholm. Vi ställer oss positiva till förvaltningens förslag till beslut men vill betona vikten av att den kommande arbetsgruppen tar fram kostnadskalkyler för iordningställandet av de nya badplatserna.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna Eva Louise Erlandsson Slorach (s), Malte Sigemalm (s), Ulla Jöhnk (s) och Godfrey Etyang (s) enligt följande.

Ärendet visar med önskvärd tydlighet att miljörelaterade frågor ofta har en spretig ansvarsbild och att en förutsättning för ett genomslag är att en verksamhet är tillräckligt välskött och har tillräckligt med resurser för att kunna ta hänsyn till flera målsättningar än det som den anser är dess "kärnuppgift". Vi kan konstatera att det är glädjande om majoriteten avser justera anslagsgivningen så att stadsdelsnämnder och Stockholm Vatten AB förmår fullgöra det som ses som deras åtaganden inom natur- och vattenvården. Idag är det tyvärr inte fallet, och ärendet visar att man trots relativt blygsamma ambitioner kräver budgetjusteringar för att kunna uppnå målen.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Stellan Hamrin (v) enligt följande.

V tillstyrker förslaget, som dock är alltför begränsat. Handlingsplanen borde också innehålla förslag till restaurering av sjöar där bad nu inte är möjligt eller är alltför begränsat. Medel för detta finns i V:s förslag till budget för Miljöförvaltningen och för Stockholm vatten.